

CREDO. POSAMEZNIK IN KOZMOS

Svet idej je praznina in princip vsega Biti. V njem je neskončna harmonija in blažen mir. Bitje, ki ga ne bi obsijala s svojo svetlobo, bi bilo mrtvo, prazno, ne bi imelo deleža na življenju celote sveta. Le tisto, čigar življenje je utemeljeno v ideji, na stvarniškem drevesu univerzuma, nekaj pomeni. Ideja je v sebi jasen, v sebi samem in s seboj samim zadostni duh. Posameznik mora imeti v sebi duha, sicer odpade, kot odpade z drevesa suh list in je bil zastoj tu.

Človek pa se čuti in spoznava kot posameznik, ko se prebudi v svojo polno zavest. Pri tem pa ima vcepljeno hrepenenje po ideji. To hrepenenje ga žene, da premaga posameznost in da v sebi oživi duha, da bi bil duhu ustrezen. Vse kar je lastno, kar ga naredi kot to določeno, posamezno bitje, mora človek v sebi odpraviti, iz sebe obrisati, saj je to tisto, kar svetlobo duha zatemnjuje. Le ta egoistični individuum hoče kar izhaja iz čutnosti, iz nagona, poželenja, strasti. Zato mora človek to egoistično hotenje v sebi zatreti. Namesto tega, kar hoče kot posameznik, mora hoteti to, kar hoče duh, ideja v njem. Pusti da posameznost odide in pojdi za glasom ideje v tebi, saj je le ona Božja! Kar hoče posameznik, je v obsegu celote sveta brezvredna, v toku časa zanemarljiva točka; v središču je to, kar hočemo »v duhu«, saj tako v nas zaživi centralna luč univerzuma; tako dejanje je brezčasno. Če delaš kot posameznik, se iz sklenjene verige delovanja sveta izključiš, izločiš se. Če deluješ »v duhu« se vživiš v splošno delovanje sveta. Zatreti vso lastnost, to je temelj višjega življenja. Ker kdor zatere lastnost, živi večno Biti. Neumrljivi smo v tej meri, v kateri pustimo lastnost v sebi umreti. To, kar je na nas umrljivega, je lastnost. To je pravi pomen izreka:« Kdor ne umre predem umre, pokvari, ko umre«. To pomeni: kdor ne pusti v sebi miniti lastnosti v času svojega življenja, nima deleža na splošnem življenju, ki je neumrljivo; nikoli ga ni bilo tu, ni imel resničnega Biti.

Imamo štiri sfere človeške dejavnosti, v katerih se človek v polnosti preda duhu z zatrtjem vsega lastnega življenja: spoznanje, umetnost, religija in ljubezni polna predanost neki osebnosti v duhu. Kdor ne živi vsaj v eni od teh sfer, sploh ne živi. Spoznanje je predajanje univerzumu v mislih, umetnost v gledanju, religija v srcu, ljubezen z vsoto vseh duhovnih sil nečemu, kar smatramo za spoštovanja vredno bitje celote sveta. Spoznanje je najbolj poduhovljena, ljubezen najlepša oblika nesebične predanosti. Saj je ljubezen resnična nebeška luč v vsakodnevnem življenju. Pobožna, resnično duhovna ljubezen oplemeniti vse naše Biti do njenega najbolj notranjega vlakna, poviša vse, kar v nas živi. Ta čista, pobožna ljubezen preobrazila vse duševno življenje v drugo, ki je sorodno duhu sveta. Ljubiti v tem najvišjem smislu pomeni, nositi dah božjega življenja tja, kjer ponavadi lahko najdemo samo zaničevanja vreden egoizem in nespoštljivo strast. Nekaj je treba vedeti o svetosti ljubezni, potem šele se lahko govori o pobožnosti.

Če se je človek skozi eno od štirih sfer iz posameznosti vživel v božansko življenje idej, je dosegel to, za kar nosi kal stremljenja v svojih prsih; svoje združenje z duhom; in to je njegovo resnično poslanstvo. Kdor pa živi v duhu, živi svobodno. Saj se je izvil iz vsega podrejenega. Nič ga ne sili kot to, česar prisilo rad trpi, saj je to spoznal kot najvišje.

Pusti, da postane resnica življenje; izgubi se, da bi se v duhu sveta spet našel!